

แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมฉบับใหม่ของอียู กับตัวชี้วัดการพัฒนาที่ควรไปไกลกว่าจีดีพี

By thaieurope - December 15, 2021

สหภาพยุโรป (อียู) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมฉบับใหม่ หรือที่เรียกว่า “EU’s 8th Environmental Action Programmes ค.ศ. 2021-2030” (“แผนปฏิบัติการ EAP ฉบับที่ 8”) ซึ่งเป็นแผนแม่บทระยะยาว 10 ปี สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในอียูนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในช่วงระยะเวลาดังกล่าว อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่ยั่งยืนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เหลือศูนย์ภายในปี ค.ศ.2050 ตามแผนนโยบาย European Green Deal และเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติภายในปี ค.ศ. 2030 (Sustainable Development Goals: SDGs)

การจัดทำแผนปฏิบัติการ EAP ฉบับที่ 8 ของอียู

เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2563 คณะกรรมาธิการยุโรปได้เผยแพร่ร่างแผนปฏิบัติการ EAPฯ ฉบับใหม่ของอียูเพื่อขอความเห็นชอบจากสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปภายใต้แนวคิด “Living well within planetary boundaries” โดยกำหนดวาระเร่งด่วน 6 เรื่องหลัก ซึ่งมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างการผลิตและการใช้พลังงานภายในภูมิภาคเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ควบคู่ไปกับการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

1. **การลดก๊าซเรือนกระจก (Climate change mitigation)** เพื่อให้ภูมิภาคยุโรปสามารถบรรลุเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นร้อยละ 55 จากระดับของปี ค.ศ. 1990 ภายในปี ค.ศ. 2030 และให้เหลือศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2050
2. **การปรับตัวต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change adaptation)** เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัว เสริมสร้างความยืดหยุ่น และลดความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. **เปลี่ยนผ่านเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Transition to a circular economy)** โดยเร่งพัฒนาภูมิภาคยุโรปด้วยการใช้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ที่เรียกว่า “Regenerative Growth Model” ที่มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการหมุนเวียนวัตถุดิบและและผลิตภัณฑ์กลับมาใช้ให้คุ้มค่าที่สุด
4. **ดูแลคุ้มครองสุขภาพประชาชนด้วยการสร้างสังคมปลอดมลพิษ (Zero pollution and toxic free environment)** ไม่ว่าจะเป็นมลพิษในอากาศ ในน้ำ หรือ ในดิน
5. **ปกป้อง รักษา และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ (Protecting and restoring biodiversity)** โดยการส่งเสริมความมั่นคงของต้นทุนทางธรรมชาติ โดยเฉพาะอากาศ น้ำ ผืนดินและป่าไม้ ตลอดจนแหล่งน้ำจืด พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศทางทะเล
6. **ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพอากาศที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภค (Reducing the EU’s production and consumption footprint)** ในภาคพลังงาน การพัฒนาอุตสาหกรรม การก่อสร้างอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและระบบอาหาร

ต่อมาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 สภายุโรปได้มีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการ EAPฯ ในหลักการ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุป ดังนี้

- เห็นควรให้มีการเปลี่ยนคำนิยามของโมเดลเศรษฐกิจใหม่จาก “Regenerative Growth Model” เป็น “Sustainable Wellbeing Economy” ที่คำนึงคุณภาพชีวิตและความสมดุลของธรรมชาติเป็นเป้าหมายพื้นฐาน และกำหนดตัวชี้วัดที่นอกเหนือไปจากความเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว (Beyond GDP indicators) พร้อมย้ำถึงความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลงเชิงปฏิรูป (Systemic change) เพื่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว
- เสนอว่าควรมีการกำหนดเป้าหมายที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย (binding targets) เพื่อควบคุมปริมาณการใช้และการบริโภคทรัพยากรให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ รวมทั้งลดการใช้วัตถุดิบจากแหล่งแร่ธรรมชาติ (primary raw materials)
- เสนอว่าควรมีการกำหนดกรอบเวลาในการเลิกให้เงินอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิล ภายในปี ค.ศ. 2025 และภายในปี ค.ศ. 2027 สำหรับการอุดหนุนกิจกรรมอื่นๆ ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาคมโลกเห็นว่าอียูเอาจริงกับเรื่องการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานทดแทน
- เห็นควรให้มีการสร้างระบบกลไกการติดตามและประเมินผลแบบรายปีที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีตัวชี้วัดที่สำคัญ (Monitoring and Governance Framework)
- ในการตรวจกฎหมายหรือกำหนดนโยบายสาธารณะใดๆ เห็นควรให้คณะกรรมการการยุโรปทำการประเมินผลกระทบที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ (Environmental Impact Assessment) รวมทั้งความสอดคล้องกับแผนแม่บทการจัดการสิ่งแวดล้อมของอียู (Compatibility Check) หรือผลอันอาจเกิดขึ้น ในกรณีที่ไม่มีกรอบกฎหมายและบังคับใช้นโยบายนั้น (Cost of inaction)

ล่าสุด เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2564 แผนปฏิบัติการ EAP ฉบับที่ 8 ได้รับความเห็นชอบจากทุกฝ่ายของอียูแล้ว และน่าจะประกาศใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่ต้นปี 2565 โดยนาย Virginijus Sinkevičius กรรมการการยุโรปด้านสิ่งแวดล้อม มหาสมุทร และประมง สรุปว่า แผนปฏิบัติการ EAP ฉบับใหม่จะสนับสนุนการดำเนินนโยบาย European Green Deal ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 โดยไม่ได้มีเพียงการตั้งเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ แต่ได้จัดตั้งกลไกที่เข้มแข็งขึ้นเพื่อติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ รวมทั้งตัวชี้วัดในมิติสิ่งแวดล้อมและสังคม นอกเหนือจากตัวชี้วัดเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม (เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือจีดีพี)

ปฏิกิริยาของภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคมส่วนใหญ่แสดงความพอใจที่แผนปฏิบัติการ EAP ฉบับที่ 8 เน้นการกำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาที่ไปไกลกว่าจีดีพี ('beyond GDP' indicators) อย่างไรก็ดี กลุ่มรณรงค์เพื่อสิ่งแวดล้อมแสดงความผิดหวังที่แผนปฏิบัติการ EAP ฉบับที่ 8 ไม่ได้ระบุกรอบเวลาที่ชัดเจนเพื่อยกเลิกการให้เงินอุดหนุนภาครัฐสำหรับเชื้อเพลิงฟอสซิล และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมตามที่สภายุโรปเสนอ ซึ่งสะท้อนว่า รัฐบาลประเทศสมาชิกอียูบางประเทศยังไม่พร้อมที่จะสร้างข้อผูกพันที่จะมีผลบังคับทางกฎหมายในเรื่องกรอบเวลา แต่ยังคงต้องการความยืดหยุ่นในการดำเนินนโยบายพลังงานของตน อันเนื่องมาจากอุปสรรคจากปัจจัยเรื่องราคาพลังงาน เป็นต้น

ที่มา:

– https://ec.europa.eu/environment/strategy/environment-action-programme-2030_en

– https://ec.europa.eu/environment/news/commission-welcomes-political-agreement-8th-environment-action-programme-2021-12-02_en

– https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0352_EN.html

– <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/the-direction-of-travel#:~:text=The%20European%20Commission's%20proposal%20for,long%2Dterm%20vision%20and%20goals>

– <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/opinion/why-the-eus-8th-environmental-action-programme>

– <https://euobserver.com/climate/153708>

Hi/tatv.com	
Vis. today	13
Visits	24 542 022
Online	1